13-2024 CDA Schriftelijke vragen nav antwoorden op Statenvragen over vergunningverlening aan gemeenten

Geachte college,

In bijlage wellicht wetenswaardige vragen en antwoorden.
Naar aanleiding hiervan hebben we een aantal vragen die we schriftelijk , dan wel a.s. dinsdag 19 maart mondeling graag beantwoord zien

CDA Aalten -Dinxperlo heeft mede input geleverd aan de vragen die gesteld zijn aan ons provincie bestuur inzake de ervaren traagheid in verstrekken van vergunningen / ontheffingen , bijvoorbeeld ontvangen van een bouwbedrijf.

Ook een voorbeeld, buiten Aalten , is dat Doetinchem bijvoorbeeld al sinds juli 2023 niet verder kan met 55 woningen in Wehl omdat de Flora & Faunaontheffing maar niet wil los komen. Maar ook in Aalten kennen we bijvoorbeeld een casus van oprichten van een kleine windmolen waarbij vleermuizen in Hengelo G een rol spelen en aanvrager hierdoor kwartalen lang(er) moet wachten en niet verder kan.

Ook uit andere gemeenten komen signalen dat met name de geprioriteerde prio's van de provincie , te weten woningbouw en beter OV maar weinig snelheid krijgen.
Natuurlijk staat de gesignaleerde traagheid van afhandeling van de prov. niet op zichzelf , ook de (te) lange wachttijden bij de RvS en de problemen met het energie netwerk veroorzaken hoofdbrekens bij nieuwe plannen

Vragen;

- Ervaart het college van de gemeente Aalten ook traagheid bij aanvragen richting provincie zoals genoemd in bijgesloten document , heeft u voorbeelden ?
- Zijn er hierdoor projecten c.q. plannen die door de trage afhandeling moeizamer op gang komen ?
- De komende jaren heeft Aalten een grote opgave inzake de te behalen aantallen nieuwe woningen waarbij elke vertraging onwenselijk is, uit de antwoorden zou je kunnen opmaken dat het traagheidsprobleem nog niet 1,2,3 is opgelost , welke maatregelen wilt en kunt u inzetten om dit ongewenste effect te elimineren ?
- Ervaart het college het vooroverleg met de provincie als een goed middel?

Groet,
CDA fractie Aalten-Dinxperlo
Gerrit Assink

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Datum
12 maart 2024

Zaaknummer
2024-001223

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Antwoord op Statenvragen P2024-85

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenleden
Daisy Vliegenthart (CDA) en Rik Loeters (BBB)
over vergunningverlening aan gemeenten

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de Statenvragen van de Statenleden Daisy Vliegenthart en Rik Loeters toekomen.

Inleiding van de vragensteller:
Al lange tijd horen wij veel ongenoegen vanuit gemeenten over het verlenen van vergunningen. Zo zijn de wachttijden enorm lang. Ook horen we dat hierdoor cruciale projecten voor bijvoorbeeld netcongestie of woningbouw vertragen.
Het CDA en BBB vinden dat er nu echt iets moet gebeuren en vraagt de provincie dan ook om te komen met creatieve oplossingen om de wachttijd te verkorten.

Vraag 1
Kunt u schetsen hoe groot de achterstand is bij het verwerken van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen?

Antwoord:
In totaal behelst de werkvoorraad nog circa 350 zaken. Dit zijn voornamelijk zaken die vóór 31 december 2023 onder de Wet natuurbescherming (Wnb) zijn ingediend.

Onder de Wnb bedraagt onze beslistermijn 20 weken + 6 weken zienswijze termijn, dit is de zogenaamde uitgebreide procedure onder de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit geldt zowel voor de aanvragen van soortenbescherming als de vergunningaanvragen van gebiedsbescherming.

In de beantwoording van deze vragen concentreren wij ons op deze werkvoorraad. Ook op andere gebieden zijn wij het bevoegd gezag, bijvoorbeeld rondom luchtvaart en water, maar daar leidt de werkvoorraad niet direct tot het vertragen van maatschappelijke projecten. Bij soortenbescherming en gebiedsbescherming doet het dat inderdaad wel.

Voor ontheffingen voor soortenbescherming werken wij nu de laatste aanvragen uit januari en februari 2023 weg, dat is ongeveer een jaar na de aanvraagdatum en circa een half jaar na de wettelijke beslistermijn.

Voor vergunningen in het kader van gebiedsbescherming ('stikstof') is dit beeld minder eenduidig te geven. De werkvoorraad bedraagt circa 500 zaken en de doorlooptijden van deze zaken verschillen zeer van elkaar. Moeilijke zaken zijn bijvoorbeeld aanvragen die betrekking hebben op extern salderen, latente ruimte, betwiste stalsystemen of stikstofdepositie op andere provincies. Relatief makkelijke zaken zijn aanvragen die betrekking hebben op intern salderen.

Vraag 2.
Wat zijn de redenen voor deze achterstand?

Antwoord:
Er zijn meerdere redenen voor deze achterstand. Vanaf 1 januari 2017 is de Wnb in werking getreden en kwamen soorten- en gebiedsbescherming over van RVO naar de provincies. Met het overdragen van de taak ontstond er direct al een achterstand bij beide onderdelen. Vervolgens is in de afgelopen periode de aandacht voor zowel soorten- en gebiedsbescherming toegenomen, dit resulteerde in meer aanvragen én aanvragen met een hogere complexiteit. De achterstanden die er vanaf het begin al waren zijn daarmee nooit echt ingelopen.

Ook zien wij polarisatie terug in het werk van de vergunningverleners. Uitgesproken voor- of tegenstanders van een ontwikkeling weten de juridische procedures te vinden en dat zorgt voor een substantiële verhoging van de werkvoorraad. Denk daarbij aan ontwikkeling van woningbouwlocaties, locaties voor wind- en zonneparken, AZC locaties of evenementen. Overal zijn wel vraagstukken omtrent beschermde plant- en diersoorten en/of stikstofvraagstukken óf worden beschermde plant- en diersoorten en/of stikstofvraagstukken aangegrepen om een ontwikkeling tegen te houden. Het behandelen van deze issues kost veel capaciteit.

Vraag 3.
Wat op dit moment al gedaan wordt om de wachttijd voor het verlenen van vergunningen te verkorten?

Antwoord:
Bij soortenbescherming hanteren wij een mix van maatregelen om de achterstanden weg te werken en ook niet verder op te laten lopen. De aanvragen die onder de Wnb zijn ingediend worden vanaf 1 maart met een projectmatige aanpak afgehandeld, hiervoor wordt extra capaciteit aangetrokken. In het project beoordelen wij de aanvragen risicogericht. Dat wil zeggen: we delen de werkvoorraad in naar verschillende categorieën en per categorie maken we een onderscheid in een 'lichte' of 'reguliere' beoordeling. Aanvragen van woningbouwcorporaties kunnen doorgaans met een lichte beoordeling toe.
Voor andere aanvragen, bijvoorbeeld als er een das in de aanvraag is betrokken, blijft een volledige beoordeling wel nodig.
Ook hebben wij in 2023 de ecologische adviesbureaus laten weten dat onze doorlooptijd kan worden verbeterd als de kwaliteit van de aanvragen toeneemt. Nog te vaak hebben wij aanvullende gegevens nodig om tot een juridisch houdbaar besluit te komen. De aanvullende gegevens zitten in een range van 'slordigheden' (wat opgelost wordt met een belletje) tot afwijken van afspraken of protocollen (principiëler van aard).

Voor specifiek de woningbouwcorporaties hebben wij de 'generieke omgevingsvergunning' in het leven geroepen. Woningbouwcorporaties kunnen zo'n vergunning aanvragen en al hun projecten kunnen dan binnen die systematiek worden gerealiseerd zonder tussenkomst van ons. Deze werkwijze voorkomt een jaarlijkse stroom aan 'projectvergunningen' die door de corporaties worden aangevraagd. Zo dweilen wij met de kraan dicht

Bij gebiedsbescherming hanteren wij met name de oplossingsrichting dat kansrijke aanvragen in een samenwerking met de aanvragers worden afgedaan. Tijdens de samenwerking werken aanvrager, diens adviseurs, onze vergunningverlener en onze adviseur in een geconcentreerde periode samen om de aanvraag door te nemen en eventuele vragen over en weer te beantwoorden. We zorgen ervoor dat deze samenwerkingsperiode relatief kort is, bij voorkeur een week, al is dat ook niet altijd haalbaar bij complexe zaken. Na de afgesproken periode nemen wij een besluit. Met deze werkwijze zorgen wij ervoor dat 'wachttijden' over en weer worden voorkomen en dat AERIUS berekeningen en redeneerlijnen die worden gemaakt niet worden ingehaald door juridische uitspraken en/of updates van AERIUS.

Vraag 4.
In hoeveel procent van de aanvragen wordt binnen de wettelijke beslistermijn over een aanvraag beslist?

Antwoord:
Bij zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming wordt de wettelijke beslistermijn in geen enkel geval gehaald. Dit is de uitkomst van de hoge werkvoorraad en de werkwijze van 'first in-first out'.

Vraag 5.
Hoe groot is de achterstand bij beslissingen op bezwaar?

Antwoord:
De achterstand bij beslissingen op bezwaar bedraagt vijf zaken.

Inleiding vraag 6
Vooroverleg bij een aanvraag voor vergunning is bedoeld om de aanvrager te informeren over de eisen die gesteld worden aan de aanvraag en om te bepalen welke vergunningen nodig zijn. Het vooroverleg kan de beoordeling van de aanvraag versnellen en eventuele problemen voorkomen.

Vraag 6.
Komt het vooroverleg nog wel tot stand?
Beeld is bij sommige gemeenten ontstaan dat soms wordt verzocht om aanvullende onderzoeken om zo te vertragen en meer tijd te hebben.

Antwoord:
Het vooroverleg komt zeker nog wel tot stand, altijd op verzoek van de aanvrager. In sommige gevallen duurt het wel wat langer voor wij een vooroverleg kunnen honoreren, ook dat heeft met de werkvoorraad te maken. De medewerkers die het vooroverleg voeren handelen ook vergunningaanvragen af.

Er is beslist geen strategie om aanvragen te vertragen door aanvullende gegevens op te vragen. Wel zien wij dat wij vaker dan ons lief is informatie moeten opvragen om tot een juridisch houdbaar besluit te komen. Hier kunnen ecologische adviesbureaus en wellicht ook opdrachtgevers in kwaliteit winnen. Met ecologische bureaus die regelmatig bij ons aanvragen hebben wij gesprekken gevoerd om tot betere aanvragen te komen. We hebben echter ook veel incidentele aanvragers en daar zien we een diversiteit in kwaliteit.
Voor een betere instroom van aanvragen promoten wij het Netwerk Groene Bureaus. Leden van het netwerk zijn in staat een kwalitatief goede aanvraag bij ons in te dienen.

Vraag 7.
Hoe vaak wordt om aanvullend onderzoek gevraagd?

Antwoord:
Dit houden wij niet precies bij, maar in verreweg de meeste gevallen wordt er om aanvullende gegevens gevraagd. Zowel bij soortenbescherming als bij gebiedsbescherming.

Vraag 8.
Hoe vaak blijkt dat gemeenten niet alle benodigde stukken hebben aangeleverd om een vergunning te verlenen?

Antwoord:
Gemeenten leveren nagenoeg altijd de benodigde stukken aan. Desondanks hebben wij nog wel regelmatig inhoudelijke vragen over de aangeleverde stukken. (zie ons antwoord op vraag 6)

Vraag 9.
Klopt het dan vergunningen worden behandeld op volgorde van binnenkomst?

Antwoord:
Bij zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming werken wij in beginsel op volgorde van binnenkomst. Waarbij wij uiteraard doorgaan naar volgende casussen als inhoudelijke vragen zijn gesteld maar nog niet zijn beantwoord. Vergunningverleners werken altijd aan verschillende aanvragen.

Bij soortenbescherming wordt per 1 maart een knip gemaakt tussen de ‘oude werkvoorraad’ en ‘nieuwe instroom’. Onder de ‘oude werkvoorraad’ vallen de aanvragen die onder de Wnb zijn ingediend, deze voorraad willen we projectmatig afdoen. (Zie ons antwoord op vraag 3). In de projectmatige aanpak wordt risicogericht gewerkt en bundelen we aanvragen, bijvoorbeeld naar soort/functie combinatie en/of naar adviesbureau. Door de bundeling laten we de volgorde van binnenkomst los.
Voor de nieuwe instroom vanaf 1 januari 2024 werken we op volgorde van binnenkomst.

In de afgelopen tijd hebben we bij soortenbescherming zeer sporadisch uitzonderingen gemaakt op de algemene regel dat wij zaken op volgorde van binnenkomst afhandelen. Bijvoorbeeld omdat een aanvrager te maken heeft met een starre planning van een andere partij (Tennet of ProRail bijvoorbeeld) of als er sprake is van Rijks- of EU subsidies voor een project.

Bij gebiedsbescherming werken we op volgorde van binnenkomst, maar is de kansrijkheid van een zaak bepalend voor de doorlooptijd. Kansrijke zaken die later binnenkomen kunnen zo eerder tot een inhoudelijke behandeling leiden.

Vraag 10.
Is dat een wettelijke eis?

Antwoord:
Nee, de wetgever stelt alleen een termijn waarbinnen we hebben te besluiten.

Vraag 11.
Waarom worden eenvoudige vergunningen en vergunningen die spoed hebben, in verband met vertragingen niet apart behandeld?

Antwoord:
Eenvoudige aanvragen vinden we vooral bij soortenbescherming. Apart behandelen leidt er toe dat recentere zaken eerder worden opgepakt dan oudere zaken, terwijl de aanvragers van een oudere zaak ook wachten op een ontheffing om hun initiatief te kunnen ontplooien. Dergelijke willekeur vinden wij niet wenselijk. Wel gaan wij voor de oude werkvoorraad over op 'risicogericht beoordelen' (zie het antwoord bij vraag 3). De eenvoudigere vragen kunnen dan waarschijnlijk met een lichtere beoordeling toe.
Indien nodig passen wij deze werkwijze ook toe op aanvragen die vanaf 1-1-2024 worden ingediend.

Vraag 12.
Welke rol kan de provincie spelen in de vereenvoudiging van de regels en eisen rond vergunningaanvragen en ontheffingen?
We horen ook dat door bestuurlijke interventie wel snelheid gemaakt kan worden met het verlenen van vergunningen en hebben daar een aantal voorbeelden van. Dit komt ons niet helemaal eerlijk over.

Antwoord:
De rol van de provincie voor vereenvoudiging van regels en eisen is beperkt. Aanvragen moeten voldoen aan kennisdocumenten en protocollen die landelijk worden vastgesteld.

Versnelling door bestuurlijke interventie is een uitzondering, wij worden regelmatig gevraagd om uitzondering te maken maar diverse verzoeken hebben wij ook geweigerd.
Een uitzondering staan we toe als er bijvoorbeeld een Rijks- of EU subsidie in het geding is. Dit soort uitzonderingen komen ook na ambtelijke afstemming tot stand.

Vraag 13.
Herkent u deze signalen? En hoe verhoudt dit zich tot het antwoord op vraag 9?
Er zijn ook klachten over de communicatie. We horen dat men brieven krijgt waarin te worden geïnformeerd over vertraging, maar dat in dat de provincie niet eens kan aangeven wanneer er dan wel een reactie komt.

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 12.
Het klopt dat wij brieven hebben gestuurd om aanvragers op de hoogte te brengen van onze vertraging en daarbij hebben wij inderdaad ook vermeld dat wij niet kunnen aangeven wanneer we hun zaak wel in behandeling nemen.

Vraag 14.
Waarom ontvangen aanvragers niet eens een verwachte datum waarop zij een reactie krijgen op hun vergunningsaanvraag of ontheffing?

Antwoord:
Wij zijn het geheel met u eens dat het wenselijk is om aanvragers op een dergelijke wijze te informeren. In praktijk blijkt dat wij de doorlooptijden niet goed genoeg kunnen inschatten om een betrouwbare reactie uit te kunnen sturen.

Vraag 15.
Ziet u mogelijkheden om de communicatie te verbeteren zodat mensen beter inzicht kunnen krijgen in de doorlooptijd van hun aanvraag, zodat zij daar rekening mee kunnen houden? Denk hierbij ook aan het broedseizoen, overwinteringstijd van vleermuizen e.d.
We zien dat de problematiek groter is dan alleen de provincie Gelderland. Veel gemeenten maar bijvoorbeeld ook de Raad van State kampt met enorme achterstanden. Dit alles zorgt ervoor dat projecten met een grote maatschappelijke impact en waar veel mensen op zitten te wachten vele jaren vertraging op lopen. We noemden al de woningbouw, maatregelen tegen netcongestie maar er zijn nog veel meer voorbeelden te noemen.

Antwoord:
Wij delen uw beeld en wij delen ook uw zorg, ook wij zien die achterstanden en de maatschappelijke effecten die dat met zich meebrengt. Om die reden zetten we nu ook extra in om de achterstanden weg te werken. Op het moment dat wij ‘bij’ zijn kunnen wij ook beter de doorlooptijden van aanvragen inschatten.

Vraag 16.
Kunt u schetsen welke mogelijkheden er zijn om dit probleem op te lossen en welke rol wij hier als Provincie Gelderland in kunnen spelen?

Antwoord:
Zoals wij in het antwoord op de vragen 3 en 15 al aangaven: wij zetten nu extra in op het wegwerken van de achterstanden en daarna willen we 'bij' zijn en 'bij' blijven.
Om 'bij' te blijven zetten wij ook in op efficiënter werken, bijvoorbeeld met behulp van de Generieke Omgevingsvergunning voor woningbouwcorporaties en de ontwikkeling van (pré) soortenmanagementplannen.

Vraag 17.
Bent u het met CDA en BBB eens dat er nu actie moet worden ondernomen en Bent u bereid om te komen tot een versnellingsplan waarin alle zaken hierboven worden meegenomen? Dit moet het doel om te voorkomen dat de doorlooptijd van vergunningaanvragen of ontheffing bij de provincie Gelderland reden is dat cruciale projecten aanzienlijk vertraagd worden.

Antwoord:
Dat zijn wij met u eens. In de beantwoording van de vragen is al aangegeven dat wij de werkvoorraad bij soortenbescherming op een projectmatige wijze willen aanpakken. Wij werken vanaf 1 maart met het door u gevraagde versnellingsplan voor de aanvragen die t/m 31 december 2023 zijn ingediend. De aanvragen die vanaf 1 januari 2024 worden ingediend worden op volgorde van binnenkomst behandeld.

Voor gebiedsbescherming is het versnellingsplan 'meer capaciteit aantrekken'. Het blijft het per casus wel kijken naar wat mogelijk is binnen de actuele kaders van het stikstofvraagstuk.

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Henri Lenferink - Commissaris van de Koning
Frederik van Ardenne - Secretaris